

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Égész évre 8 frt. — Félévre 4 frt. — Negyedévre 2 frt.
Néptantóknak egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

Felolós szerkesztő:

Dr. Molnár Gyula.

Megjelenik hetenkint kétszer: vasárnap és esztörtökön.

Szerkesztőség: Csendes-utca, TÓTH-féle ház.

Kiadóhivatal: Csendes-utca OLÁH-féle ház.

A sörregalé megváltása Bácskában.

Elvileg kimondotta már egy ízben Szapáry volt pénzügyminiszter, hogy az egyes községeknek abbéli törekvését, mellyel a szesz italok mérésének jogát megváltani akarják. — támogatni fogja. A miben mi nem látunk valami nagy hazafiságot, hanem csak egy kis méltányosságot. Az államtól megvárhatnánk annyit polgárai, hogy velük szemben nem az egyes bérlok érdekeit, hanem a közérdeket fogja istápolni.

És mégis mi történik?

Azért-e mert immáron Tisza Kálmán a pénzügyminiszter, avagy, mert a Tisza-éra alatt az igazság csak megfordítva az. — de most, ha a fontébbi elv gyakorlati érvényesítése kerül szőnyegre, — annyi nehézség gördítetik a bérlok előnyére — a községek elé, hogy csaknem azt kell hinnük, miszerint az állam nem akarja immáron, hogy a községek a szesz italok mérésének jogát megváltassák, de igenis azt akarja, hogy a bérlok által kiszípoloztassanak.

Íme a példa rá.

A Duna-mentéről írják nekünk a következőket:

„Számos községben visszatetsztést szült azon körülmény, miszerint a sörregalékat a kincstári uradalomtól való megváltása tárgyában, noha ez iránt a pénzügyminiszterium által lettek felhíva — most midőn az érdekelte községek a megváltás végotti lépéseket megtették, — a szegedi kincstári igazgató s ennek külső alantat közegei által nemcsak hogy ezen törekvésükben támogatásra nem lettek, hanem ellenkezőleg, a községek vásárlási kedvét székafurákkal lelőhasználni iparkodtak.

Egyik dunamenti nagy községben az igazgató a nála tisztelegő és e tárgyban tudokozódó küldöttség némety tagját fajgyűlöletből eredő személyeskedéssel visszautasította, s kijelentette, hogy ő magassága oda fog törekedni, mikép ezen ügyet megrontsa, s hatalmában áll a sörregalé megváltását lehetetlenné tenni.

Nem tudjuk, hogy a kedves igazgató urnak magartarsát fellebbevőli helyeselni fogják-e, meglehet, hogy igen, mert nem vagyunk a választások előtt, hanem utána, ilyenkor pedig röviden elbánhatni még a jobbpárti községek, avagy a választók még oly jogos s méltányos jelen esetben az érdekeltekre nézve közérdeki aspiratiójával.

Ertesíthetjük különben, hogy legutóbb az érdekel-

séghez tartozó 32 község küldötjei, mintegy 160000 lelket képviselve, Kulán, — a hol a kérdéses eladásra kifizőt serház fekszik, Rác György kulai földbirtokos elnökle alatt egy nagy gyűlést tartottak, a melyen határozatba ment, hogy a pénzügyminiszteriumhoz küldöttség menesztessék a végből, hogy a megváltás akadályozását elzölő törekvések lelepleztessenek, és ezek ellenében orvoslási kérésék.

Reméljük, hogy odafönn objektív szemekkel fogják az ügyet megbirálni, melynek eredményét bevárjuk, s alkalom adtan értesítést küldünk.

Véleményünk szerint az igazgató, ha mindjárt antiszemita is, s Marschan Józsefnek hívják nem mer a saját fejétől akadékoskodni. Bizonyára onnan felülről kapott utasítást, hogy a megváltást lehetőleg nehezítse, miáltal a sörregalé újból bérbe fog adni.

S hogy mért akarják odafönn inkább bérbeadni, mint eladni, — az nagy kérdés?

Hiszzen az érdekelte 32 község negyedrésze Bácsországnak, csak nyom annyit a latban, mint egy bérlo.

De másrészt a kincstári uradalom megszabta ezen jog becsértékét s maga ajánlotta az érdekelte községeknek, hogy vegyék meg. S ugy méltányossági, mint közgazdasági szempontok is a mellett szólanak, hogy a sörregalé megváltható legyen. — Mi mégis az indok, hogy az igazgató olyan diffidilis? . . .

Jobb szereténe, ha dugába dölne a 32 község terve, s ismét a bérlo kapná meg a sörregalé jogát?

De hát mi érdeke van ebben?

A fönti közlés szerint az igazgató fajgyűlölete említtetik.

De hát a fajgyűlölet hozza magával, hogy a bérlo istápoltatik a nagy közönséggel szemben?

Avagy ideges az igazgató, mikor ilyen közérdeki ügyről van szó?

Valóban nem tudjuk, mikép magyarázzuk magartarsát, ha csak föl nem tesszük, hogy határozottan fölürül utasítottat arra, miszerint törekedjek a vétel megakadályozására.

Kíváncsiak vagyunk, hogy mily eredménnyel fog a küldöttség a pénzügyminiszteriumból visszatérni?

S elvárjuk az ígert tudósítást.

* A delegációlók összejűlése küszöbén lévén, Bécs-

ben az utolsó napokban Kálnoky gróf külügyminiszter elnökle alatt közöminiszteri tanácskozások tartattak a közös budget megállapítása véget. Szerdán a király elnökle alatt ismét volt minisztertanács s ezzel a tárgyalások egyelőre véget értek.

Megyei s helyi hírek.

* **Dr. Fischer Mihály** Zombor nemrég megválasztott rabbjára e hó 6-án érkezék városunkba. A zombori izr. hitközség által kiküldött bizottság a fogadtatás részleteir. máj össze is állította. A programm a következő: Testületi kivonulás a zsinagógától az indóházhoz reggeli 7 órakor. Fogadtatás az indóháznál a fogadó-bizottság által. Ünneplőyes bevonulás a zsinagóga elé. Fogadtatás a hitközségi elnökség és a ker. képviselők által. Rendkívüli istentisztelet: „Mah-Tovu“ (férfi kar), „Hymnus“ (női kar), 145. Zsolt. (férfi kar). A frigyiskrény ki-nyitása (férfi kar). Dr. Fischer Mihály beközöntö beszéde. A frigyiskrény bezárása (férfi kar), „Szózat“ (női kar), „Zárma“ (férfi kar).

* **Szabadka** botránykronikáját újabb botrányval gazdagította. Lapunk multkori számban említtük, hogy Szalay L. bizottsági tag indítványt nyújtott be K o s s u t h L a j o s diszpolgárrá való megválasztása érdekében. A „bölcs tanács“ a helyett, hogy ezen ügyet diszközgyűlés elé vitte volna, azt egyszerűen az augusztusi rendes közgyűlésen a 21-ik helyre tűzte, mintha csak arról lett volna szó, hogy a városi harangzó szolga-e vagy tisztviselő. S mi történt? A fatális közgyűlésen Kálay Albert főispán elnökelt, a ki magyar őseit állítolag az Arpadókig képes visszavezetni (!) Az indítvány felolvasása után felolvasottat a tanács javaslata, mely napirendre terést kér. Az indítványzó Szalay László még élesen kelt ki a tanács javaslata ellen, és sajátjának a végéig kifejezést, hogy ez ügy vita tárgyává tételt, s mikor a főispán safozást rendelt el, az indítványzó tiltakozt, s ellene, de a főispán felállással lesavaztatta a jelenvolakat. Szalay beszéde alatt élesen eljénéztek Kossuthot, de a főispán hatalom és polgármesteri paranzsó elnémította az érelen buonyavér polgárokat. Napirendre tértek az indítvány fölött, mindenestor csupán magokat állítva ezzel pellengére. Kossuth nagyságának teljességéhez nincs szükség a szabadkai Catilink elismerésére.

* **Felhívás.** Ó emineziája dr. Haynald Lajos biboros-érekünk fogadtatására a városi polgármester vezetése alatt a vaspályához elébe monendó küldöttség, melyhez diszes fogatn mindenkinek hozzácsatlakozni szabad, szept. 7-én a városház előtti sz. Háromság-téren d. u. 4 órakor gyűlésezik és negyed 5 órakor indul el. Eről a t. ez. közönség tudomás és alkalmazkodás végett azzal értesítetik, hogy a fennebbi czelella kellő számu fogatokrol

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

A kesergő szerelmes.

A haragok búsan szólnak,
Talan búmra válaszolnak,
S a mint hallgatom egyedül,
Bús könyű fakad szememből.

Mondja meg itt a fagyos sir,
Hogy az én szemem miért sir,
S mondja meg könnyeim árja
Mért vágyom én is alája.

Zord morajjal üvölt a szél,
Ő is bánatomról beszél,
Talan sejtí, hogy szerettem,
S hogy szerettük egymást ketten!

Csak egy héttel még ezelőtt,
Hogy öleltem, csókoltam őt.
S ime most már csak sirhalmát
Csókolhatom, foghatom át!

Gyászos halál mért is tetted,
Hogy azt a sirba tettemed,
A ki nélkül ez az élet
Nekem gyötörő fájdalom lett.

Nem is bánom, ha meghalok,
Töle szót már ugy sem hallok,
S mert panaszim ő sem hallja
Temess hozzá szél viharja!

A genfi tavon.*

Mintha csak a kék tiheni tengernek volna egyik szép öble a genfi tó; olyan kedves, olyan vonzó minden pontja. Az égbetörő alpesekek közé kanyarodik le a élen a félhold alakú két szélső öble. Tehát az is, melybe a Rhone torkollik, az is, mely a Leman nagy vízből tova illan, még ennél is szebb tájat keresni. A keskeny sarló-végök bármilykéit bizást elnevezhetjük kisebbített „Arany szarvuk.”

A tó hátterében pompáz 4810 méter magasságban az európai hegyek királya, az ősz Montblanc. Elenézem ezt a nagyon magas lépesőfokot, s ugy tetszik, mintha a földről az égbe vienne. Bámulatos szépségű.

A „quai du Montblanc“-on egy élelmes vállalkozó ágyunagyságu látesövet gurít apró nehéz kerekeken a part szélére s minden belekukkintásért fél frankot szed. A szemeső, tíz mértföldről orrunk elé hozza az Alpenglühé pompájában uszó, eggettartó nagy hegyet. Olyan aranyos és fényes, mintha mesék országából, vagy a tulvágról esett volna ide. Az alkonyat sem rabolja meg fényes szépségétől, színetől, sőt még emeli, szín arannyal színezi. Mesebeli tündér- királyok trónja lehetne.

Mikor a hét ívhídon, a esinos Rousseau-szigetkén is, esténként kigyul a légszesz lángja s a két part hegylankáin itt is, ott is, alant és fen, a ragyogó sorok nyilgyenes vonalakban elnyujtónak, vagy pedig fűzr alakban magasra kusza a szemet kellemesen kápráztatják, olyan látványos képet nyujtanak a vízben rezgő fényvilágok, minőt a sikon fekvő, bár fényözömben uszó világvárosokban ne keressünk sehol. Csak Budapestnek dunaparti lámpa sorát merem ehhez hasonlítani.

A partról elnézem azt a folytonosan nyüzsgő esónakázó társaságot, a búszke hattynkkal miként enyeleg. Álldögölök a pontnál, hol a Rhone magát a tiszta tóba mityeg kilopja. Mint a fondl, mely a gyöngyszemeket fűzi fel, ugy a Rhone partmentében a legszebb tájrészletek egygyé fűződnek s a Leman-tó, a gyöngyfűzérben az összekapcsoló gyémánt.

De az ég színébe öltözödött sebes Rhone ne tereje el most

*) Megjelenik a „Póvárosi Lapok“-ban is.

gondolataimat a „daltelt Proveneze“ üde mezeire, ne lopjon vágyat szívembe, hogy én is vele siessék oda, mikor körülöttem a legüribb nép vidám rajokban alá és fel hömpölyg. Ilyen látványra csak Genfben lehet szert tenni.

Allapodjunk meg kissé e gyönyörű városban, melynek kedves népe olyan esevőg. Nem esőde, hogy e város bírástért a szomszéd államok annyiszor össze veredtek.

Hogy azonban Genf legjobban annak örül, hogy a szabad Svájchoz tartozhatik, habár csak ugy is mint a legkisebb kanton fővárosa; bizonyítéka annak az a diszes nemzeti emlékek, mely a Jardin dulac-ban a parton emelkedik. Jelképez Helvétziát, a mint magához öleli Genfet. A lapidáris felirat a pajzson: „Un pour tous, tous pour un“ (egy mindnyájáért s mindnyája egyért) a szabad nép egész történelmének rövid foglaltata.

A város eredete vissza esik az ókorra s már akkor virágzó volt, mikor a római szenátus Julius Caesárt ide küldte, hogy főkén tartsa Galliát.

Az is rég idő már (Kr. u. 500.) egy Chlodvig, a frankok hatalmas királya, az Allemanok legyőzője, bosszúvagyttól hajtva, csak azért pusztítá el Genfet, mert neje Chlotild hozományaképen Burgundiával együtt meg nem kaphatta. De a pusztítás után mindig fonixként kelt ki újra hamaiból.

Itt tanított élő szóval, írásban Calvin s itt született és élt Rousseau. Mind a kettőt magának valja Genf. Előbb ugyan Rousseau kövel dobálta meg s tanait — mint meghibbant elméből származókat — elvetette, de később a kövekből emlékoszlopot faragott, hogy felállíthassa rajta az érez Rousseaut.

Calvin házát és székét is becsben tartják, kogyvelettel őrzik.

Sok dicsőséget köszönhet e város e két bölcsésznek, de Genf polgárai nem az ő emléteikből tanulták meg gyáriparuk föllendülését s a vagyoni gyarapodás mesterségét. Mert tudnak kell, hogy Helvétzia eme legszebb városa, egyszerűsind a legzadagabb is. A teljes jólét benne nem csak az hirdeti, hogy a város maga többszörös milliomos s szerencsés örököse egy kincs-gazdag nábob gyémántjainak, hanem az a körülmény is, hogy az alig 50,000 lakos között is közel száz Krósus van, a ki milliomos. Európában

már gondoskodva van. Azok, kik a küldöttség kíséretében részt vevő hajtanak, tiszteltel kérem, miszerint ebbeli szándékukat alulírottul f. évi szeptember 6-án déli 12 óráig bejelenteni sziveskedjék, hogy a netán még szükséges dolgokról jó idejűn gondoskodni lehessen. Zombor, 1887. évi szeptember hó 1-én. Válder Nándor, rendőr-főkapitány.

* **Az apáczenék tegnap** d. u. 9^{1/2} órakor érkeztek meg Kalocsáról. A vonatnál már jóval a vonat megérkezése előtt nagyszámu előkelő közönség többnyire nők várakoztak. Dr. Margalits Ede gym. igazgató és nögyeleti titkár időközbe őket a nögyelet és a város nevében. Azután az apácák a nögyelet egyes tagjai által vezetve, külön kocsikon helyet foglalva a zárdaéhoz hajtottak, hol kijelölt termeiket elfoglalták. Összesen 16-án vannak.

* **A gymnasiumi beiratkozások** már megtörténtek. Az 1. A) osztályba 33 az 1. B) osztályba 43 a 2-ikba 49, a 3-ikba 30, a 4-ikbe 29, az 5-ikbe 20, a 6-ikba 26, a 7-ikbe 13, a 8-ikba 16 iratkozott be. A „Veni Sancte” 1-én volt, az összes tanulók és tanárok jelenlétében. Egyszermind megemlítjük, hogy a múlt évben ny. Prámer Elek tanár helyébe kinevezett dr. Bayer Ferencz e tanévvel megkezdte működését.

* **Forrásmunka** a hazai iparról. A magyar keresk. ifjak kolozsvári kongresszus akkortájt elhatározta, hogy egy oly munkára, mely a hazai ipar kiváló versenyképes telepeit ismertető és melyből az ipar iránt érdeklődő kereskedő a szükséges felvilágosításokat megszerzhette, pályadíjat tűz ki, és gyűjtést rendez a munka költségének megtérítése czéljából. Most pedig a kassai kereskedelmi és iparkamara hívja fel az összes társakaratát egy ily mű közös költségen és közreműködésen való kiadásra. Ezt aztán ingyen osztanak ki, mely — mint maga az átirat mondja — jobban használható hazai iparnak, mint ezer ékes vezérek és hazafias diákok hártaltnak száma.

* **Tometés**, E hó 1-én d. e. 10 órakor tetettek örök nyugalomra a sz. Rókus temetőben Bácz Vilmos Bácsmegeye közigazgatási előadója és a Ferencz-József rend lovagjának tetemei. A temetés a közönség élénk részvétele mellett ment végbe. Béke lebegjen porai felett!

* **Honvédkorlatok**. A helybeli 5-ik honvédszázalok, mely a szabadkai 6. honvédszázalok feladandának kiegészítő-része és mely már innen Szabadkára el is ment, — onnan összpontosítva e hó 6-án indul Szegedre. Ott egyesül az otti feladandával és mintegy 3500 emberből álló honvédszázalokká Kreibitz Károly tábornok vezénylete alatt három napig — szept. 6-tól 9-ig e szeged-szabadkai sikon nagyobb gyakorlatokat fog végezni. Szept. 9-én a dandár Lugosra indul, a honnan pár nap múlva a lugosi honvédszázalokkal egyesülve, mint a 7. hadtesthez Kubinyi János tábornok vezénylete alatt beosztott gyalog honvédszázalok Erdély felé veszi útját. O felseje jelenlétében megtartandó nagy zárogyakorlatra.

* **Halállal végződött baleset**. Bács-Almásról írják: Mult Keddén egy 30-án nálunk halállal végződött baleset történt. Kovácsics László, Kovács Károly 15 éves fia, nagybátyjával vadászni ment. A fegyvert a 15 éves fiú vállán vitte, felhúzott kakassal. S a mint ezt Kovács László le akarta venni a fegyvert elsült s neki mindkét lábászára átment a golyó, s orvosi segély oly későn érkezett, hogy a fiú oly sok vért vesztett, hogy másnap elhunyt.

* **Mérsékelt menettérti jegyek** kiadása, kisasszony napja alkalmából. F. évi szeptember hó 7-én a kir. államvasutak alföld-fümed és budapest-zimonyi vonal összes állomásairól 50% mérsékelt II. és III. oszt. szem. vonatu menettérti jegyek adományoztak ki Budapestre a fennmeltített napon közeledő valamennyi szem. járatra vonatkozó (gyors- és expresszovonatok kivételével), valamint a fennmeltített napon a végállomásokról induló, de Budapestre csak szeptember 8-án reggeli órákban érkező, gyors- és omnibuszvonatokhoz. A visszautazás bármely személyszállító vonattal, — gyors és expresszovonatok kivételével — bezárulag szept. 16-ig történhetik. Gyermkek a következő kedvezményekben részesülnek:

ez a város egy kis Amerika, melyre Fortuna istenasszony pazarul kiöntö bőségcsaruját. A hegyek itt nem voltak meddők, mert a munka mindenütt kincses forrás.

Még a szenvedő emberiség s a modern harcolás történetében is nevezetes ez a város. Itt kötötték meg 1864-ben a „veres kereszt”-ről címzett nemzetközi egyezményt a harezra képtelenné vált sebesültek ápolására.

Ujjab időben az orosz nihilisták is bujják Genéft. A bitó elől itt keresnek menedéket s innét robbantgatják föl az elnyomott hazájukban eszakt áknakat.

Genf kétségkívül sokról nevezetes. Arról is, hogy iskolái kitűnők s talán legjobbak a világon, mit lépten-nyomon észre lehet venni mindenben.

De én most egyébről akarok beszélni, a természet szépségéről. Ha a hosszú utól megterődre a sok járás közben elfáradunk, szálljunk föl a gőzök szalonetére. Beláthatjuk könnyedén a tövidék minden zego-zugát. Ne tartunk azonban azokkal, kik négytől óra alatt végig ropilkák a tö hosszát, mert a ki szélszárnyakon ropul, csak fűtö hegyeket és tünö völgyeket lát.

Engedjük inkább szívünk vágyainak s szálljunk ki a szép pontoknál, gyönyörű helyeknél. Kalandozzuk be a viszhagos hegyvidéket, hol a hűvös szellők susognak. És szálljunk könnyű vízi járműn gyakran le a vízre, s nézzük meg az átlátszó habok alatt a vízi életet. Bizonyára husz kilométeres ezüst pisztrángokat is fogunk látni, a mint elsurranva felcsillognak.

Gondoljuk meg, hogy ez amaz örökség táj, ritka fenségű vidék, melyet Byron, Voltaire, Rousseau s még annyian ragyogva irtak le.

Az egyes helyeken való tartózkodást se nyujtsuk kelletlenül hosszabbra, mert egy egész nyári évszak is kevés ahhoz, hogy mind a két parton a kies helyek sokaságát fölkeressük. Hisz egy-egy nyári laknak minden oldalról más és más kilátás kínálkozik. Mikor juthatnánk itt a látványok végére? Mondjuk inkább röviden a költővel:

„Heureux pays ou la nature
Brille dans toute sa beauté!
Pour nous a plus riche parure
Est l'air pur de la liberté.”

két 10 éven aluli gyermek számára az illető koesiosztályra szóló jegy váltandó. Egy ily gyermek a II. osztályban vagy egész III. osztályba egygyel utazhatik. A III. koesiosztályban egy gyermek fölött kísérőjével együtt egy egész II. osztályi menetjegy váltása mellett utazhatik. Podgyászszabadsly nem engedhetik.

* **Végtárgyalás** tartatik szept. hó 7-én a helyb. kir. törvényszéknél egy gyújtogatási bünyöghen. A vádlott Ukrajnov Lázár, hivatalból kirodelt védője Dr. Molnár Gyula lesz.

* **Gyászír.** Demeréz Ágoston, kir. törvényszéki telek-nyívi igazgató, h. hó 29-én d. u. fél 4 órakor, életének 34. évében hosszas, kínos szenvedés után elhunyt. A boldogultnak hült tetemei f. hó 31. napján d. u. 5 órakor tetetnek a rókus sirkertben örök nyugalomra.

* **Az aratói kút.** Tegnap reggel 8 óráig 184 méter mélységben haladtak a kút fúrásával a foglalkozó munkások. A talaj finom kék agyag.

* **Párbajvívó orvosenvendékek.** Még 1885. év december havában tett a budapesti rendőrség a kir. ügyész-ségnél a fől, hogy Csihás József és Oláh Béla bácsmegeyi orvosenvendékek tetten érték, a midőn Budapestben a városiglet környékén pisztolypárbajra akartak kelni. A vizsgálat megindítván, az első bíróság a feleket vétkesnek találta a párbaj vetésében s ezért Csihást 14 napi, Oláh pedig 8 napi államfogházra ítélte. A kir. tábla a büntetést leszállította s Csihás Józsefet 8 napi Oláh Bélát pedig 4 napi államfogház büntetésben marasztalta el. A tábla ez íteletét e hó 1-én a kúria helyben hagyta.

* **A portomentesség.** A közmunka- és közl. m. kir. miniszter, f. évi 31.967. sz. alatt a következő rendeletet intézte a kir. postahivatalokhoz. Portomentes küldeményeknek az állam hivatalos nyelven való elzímzése iránt f. évi április hó 25-én kelt 15.081 sz. rendeletben kapcsán a m. kir. postahivatalok értesítem, illetve utasítem: Azon ezébből hogy a postahivatalok kellően ellenőrizhessék azt, hogy a portomentesek jelzett levelet vagy egyéb postaküldeményt csakugyan megilleti a portomentesség, portomentességi igényvel póstára adott küldemények ezimiratában a feladó, valamint a ezimzett egyén vagy hatóság továbbá a tárgy jelzése, a portomentességi záradék és rendeltetési hely minden esetre magyar nyelven is szembeintőleg és olvashatólag kitéendő. Az ezen kellékek meg nem felelő küldeményeket a m. kir. postahivatalok a feladónak kellő felvilágosítás mellett adják vissza azzal, hogy küldemények ha a fennmottak szerint magyarul is elzímelve nincsenek, portomentességét nem élvezhetik. Ha a feladók megmaradnak a mellett, hogy küldemények a címirat ezen hiányossága dacára is továbbítassanak, a postahivatalok azokat további ellenvezés nélkül végzik fel, de kezelik mint magánküldeményeket és továbbításuk portóval és pótdíjjal terhelve. Kelt Budapestben, 1887. aug. 25-én.

* **Katholikus iskolaszéki ülés.** A róm. kath. iskolaszéki több rendeli ügy, valamint a népiszkolák beosztása és a tanítók s tanítónők elhelyezése tárgyában tartott aug. 31-én ülésről a következőket adjuk: Haynald Lajos bib. érsek értesíti az iskolaszéket, hogy a záradkosa vezetésére 15 tanerő lesz alkalmazva; ezek közül: 7 az elemi iskolákban, 1 az óvodában tanít; 2 mint segéd-tanítónők működik, 1 a francia nyelvet adja elő, 1 a kézimunkákat tanítja, és 3 a háztartás vezetésére van kijelölve. Az iparisok részére 100 frtnyi bért mellett 3 tanterem használatára engedélyeztetik. Bánát kölváros és Gradina tanjai iskolák kijáratása szükségessé válván Pokonvitis Andor és Thum Vincez iszk. tagok küldetnek ki. Következik a gyűlés legfontosabb tárgya. Azon javaslat tárgyalásra kerül napirendre, melyet Mihályi János elnökelte alatt kiküldött bizottság terjesztetett elő, a helyb. róm. kath. népiszkola osztályának beosztása s a tanítók egy szintén a tanítónők alkalmaztatása tárgyában, s melyet lapunk mult számában egész terjedelmű közöltünk. A javaslat eszeley módosítását majdnem egész terjedelmű elfogadtatták. Az 5-ik és 6-ik osztály különítése — Barthol József iszk. tag indítványára nem fogadtatták el. Tehát az 5-ik és 6-ik oszt. együtt lesz. Pedig ha megmondjuk hát a bizottság mégis jobban vélekedett, midőn azon 563 forintot, mely egy külön tanítói fizetésére szükséges lenne — figyelmen kívül hagyta, inkább a célt tekintette, ugyanis jobb és értelmesebb tanítást. A tanítók és tanítónők beosztása és megváltoztatott rész-

(A természet teljes szépségében ragyogó, boldog ország, melynek legzűgdagabb éke a mi szemünkben, a szabadság tiszta levegője.)

Hogy rajunk kerete szűkebb legyen s az olvasó is szivesebben kövessen, nem bocsátokozom az utazási könyvek mesterségébe s az egész ragyogva kéken felcsillaló tövidéken csak négy állomást veszek szemügyre.

Nyon az első. Amfiteátrális fekvésű. mintha csak lépcsőfokokra volna építve. Mind az, a mi szemünk határába esik, kicsi mása a messze híres Bosporusnak. Még a magas karsu tornyosok sem hiányzanak, melyek Kelet földét annyira emelik. Vessünk csak egy futólagos szempillantást sz. János hídjáról a piezi keskeny utcába. Valóban sok van a kicsi Nyonban, mi az idegenre elragadó hatású.

Nem tudjuk, nézzük-e a park közepén azt a pompás tornyos kastélyt, vagy ezt a tetszetős külsejű villát a fenyőerdős völgyben, a szép fekvésű falut, a dombon épült várost, melyekkel az inenső és túlsó part gazdagon van boszóra. Kék víz mellett lombtenger közt a kultur életnek alig van valahol több szép emléke.

A komor Jura, ez a kolossális fenség, jó háttérrel szolgál az erősen kiváló élénk képéhez. El lehet mondani, hogy e háromezer lakost számláló kies város egy nagy kert közepén fekszik. Legelőszőr is a nehézkes Caesar-tornyó állít meg bennünket. — Erősen áll, a századok kormától feketelve. A fölötte rohanó idő nem bolygatja.

Körülötte estenden denevérek csapognak. Erdeklődők mindig ácsorogtak ott, a mi nem is esoda. Husz gőzös is köt ki Nyon mellett napoként s az öblös háj csakugy önti a sok idegent. Nincs kiváncsibb nép a turistánál, mindent megnez s az elemibb ismereti, egy kis diemagyarázat után mindent el is hisz. A hatalmas Montblanc, ez a köreneget, talán még jobban látszik innét. A jó szem a esodásan tiszta étheren át egész Chillonig is ellát. Ez a vizen épült impozans várkastély a távolban sötét ponttá szugorodik össze.

(Vége köv.)

ben, tehát így lesz. A belvárosi iskoláépületben; a belvárosi fiuk 1. osztályban a tanítás vezetésével Gfeller Berta; a szeleneesi fiuk 1. osztályban a tanítás vezetésével Jung Ignác; a 2. osztályra Lukics Béla; a 3. osztályra Berger Antal és Kuzmits Lajos; a 4. osztályra Jauch Ferenc és Czinkler Gyula; az 5. és 6. osztályra Temunovits Tamás jelöltek ki tanítókat; a bányai 1—4. lényosztály vezetésével Bergemő Graf Anna; a bányai 1—2. lényosztály vezetésével Temunovits József; a szeleneesi 1—2. lényosztály vezetésével Orasits Erzsébet, a szeleneesi külvárosi 1—2-ik lényosztály vezetésével Denkő Kuzsik Emília bizattak meg. A tanjai iskolákban marad mint volt a mult évben, csak a szeleneesi ut „gradina” iskolában, hol eddig Szabadka Gyula tanított időiglenesen, végleges állásra pályázat hirdetteték, szept. 20-ig Pizetes 350 frt, szabad lakás, fűtés s kertnek használat. Pályázhatnak egy tanítók, mint tanítónők. A javaslat 7. pontja, mely a megnyitandó záróban a más vallású vagy vidéki gyermekek után a tandíjat felelőként előre fizetendő hávi 50 krban állapítja meg, változást szenvedett, amennyiben a tandíj hávi 1 frtban állapították meg. Az óvodában fizetendő 1 frt hávi díj az óvoda vezetőinek lesz fizetendő, a ki a befizetett összegetek havonként az egyházközségek pénztárába juttatja. Egy új hitantitói állás sem rendezesítették. Többiben a bizottság javaslata egyes részleteiben elfogadtatták.

* **Szabadjegyek és állami garancia.** Az állami biztosítást igénybe vevő vasutakon személyek és árúk díjmentes vagy kedvezményes szállítása tárgyában, a közmunka és közlekedésügyi m. kir. miniszter által, mint a Magyar Kereskedők Lapja értesül, aug. hó 7-én 18099. sz. a. egy új szabályzat adott ki, mely az illető vasuti igazgatóságok eddigi jogkörét lényegesen megszorítja. A terjedelmes szabályzat legfontosabb pontjai a következők: 17. §. Szabadjegyek, menettijmérésleési igazolványok és kedvezményes szállítási utalványok engedélyezése az igazgatóság által. Az igazgatóság engedélyezhet: 1. évi vagy időleges szabadjegyeket, a) a szolgálat érdekében az intézet alkalmazottai részére és kivételesen időleges szabadjegyeket ezek családjai és pedig neje és szülői ellátás alatt lévő gyermekei részére; a) viszonyosság alapján más közlekedési vállalatok (a helyi érdekt vasutakat ide nem érve); e) egyes vállalkozók vagy szállítóknak, ha ezt az intézet érdeke teszi szükségessé és ha ezen ezébből a szabadjegy engedélyezése szerződés útján lett biztosítva. 2. Egyes utazásra szóló szabadjegyeket: a) az intézet alkalmazottainak, hivatalos utazás vagy szabadságolás esetén. Díjnokok és rendszeres állást betöltő napbereknek, szabadságolás alkalmából szabad utazás csak az esetben engedélyezhető, ha az intézet szolgáltatásában legalább egy év óta állanak; munkások részére csak akkor, ha legalább tíz év óta szolgálnak az intézetet; b) az alkalmazottak és velük közös háztartásban élő személyek részére, szolgálatba lépés és áthelyezés esetén; b) büntetésből történő áthelyezéskor azonban nem; a szolgálati viszony megszűnése alkalmából pedig csak akkor, ha különös méltánylást érdemlő körülmények forognak fenn. 3. Önkezelési jegyeket: a) az intézet alkalmazottainak nejei, gyermekei és együtt utazó családjei részére; díjnokok és rendszeresített állást betöltő napberek családtagjai részére, azonban csak egy évi folyamatos szolgálat után; ezen kedvezmény mindazonáltal az éppen nevezettek, valamint a szolgák sorába tartozó összes alkalmazottak családjeire ki nem terjed; b) az intézet oly munkásai és napszámosi részére, kik már legalább három év óta szakadatlanul a vasutnál dolgoznak. 4. Félárú jegyet: a) a viszonyosság alapján más vasutak alkalmazottainak; b) a kir. távirtdokozóknak a fennálló szerződés értelmében; c) az intézet oly munkásainak családtagjai részére, kik már legalább öt éven át kifogástalanul szolgálatot tesznek; d) népiszkolai tanítók részére; e) tanulóknak, az általuk látogatott tanintézet által pórtolt és tandíjmentességgel igazoló kérvény alapján, az évi nagy szünidő alkalmából haza- és visszautazásra. f) szegényeségi bizonyítvány és hatósági pártolás alapján, méltánylást érdemlő esetekben, g) magyar színtársulatok azon tagjai részére, kik egyszermind a magyar színtársulatok tagjai, ha folyamodványuk az egyesület elnöksége által igazolva és ajánlva van; b) a magyar szent korona országos vörös kereszt egylete közjei részére. — A jelen utasításban megállapított utazási és szállítási kedvezmények a felhatalmazott hivatalok által eskis meghatározott jogkörök korlátai között engedélyezhetők, minden egyéb esetben vagy más személyek részére utazási vagy szállítási kedvezményt csak a közm. és közl. m. kir. miniszter engedélyezheti; a szabadjegyeket, menettijmérésleési igazolványokat az engedélyezésre jogosult állítja ki. A miniszter által engedélyezett szabadjegyeket, menettijmérésleési igazolványokat a vezénylő igazgató állítja ki. Minden utazási és szállítási kedvezmény szabályszerű blyeggel ellátott folyamodvány útján kéréndő.

* **A bókési** ev. esperesség mult héten tartott közgyűlésen tárgyalta Stelczler Frigyes kiszácsi ev. lelkes gyűgét — mely annak idején oly nagy port vert fel. A delegált bíróság íteletét, melyet a közgyűlés is elfogadott a következőkben adjuk: Panaszolt Stelczler Frigyes a bányá ker. utasítás több pontjainak megsértése folytán a canoni vétségek halmozódása bünösnek mondatik ki s tartozik emellegre büntetésként 400 frt pénzbírságot lefizetni; továbbá 3-ik okmányban megsértett felsőbb hatóságait, saját költségén kiállított nyomtatványiban megkövetni, melynek egy-egy példány hivatkozással az ítéltre, a bács szeremi esperesség minden egyházába s a bányakerület minden esperességének panaszolt költségén megküldendő, mit ha 15 nap alatt az ítelet jogerővé válta után teljesíteni elmulasztana, kötelezetik még 500 forintot és pedig felszerésben a bányakerület, felszerésben a bács szeremi esperesség özevgyára gyámintézet pénztárába fizetni, — ugyanó a megállapított összes eljárás díjak és költségekben is elmarasztaltatván oly hozzájárulással, hogy a hivatalból lett felfüggesztésből szenvedett kárának igényétől is elmozdítottatik.

* **A magyar** posztó iparban igen élénk tevékenység mutatkozik az iránt, hogy a belföldi szükségletet, melyért évenként 80 millió forint vándorol külföldre, — lehetőség szerint magának meghódítsa s így a külföldi versenyt hazánkól kiszorítsa. Igen nagy mérvben mutatkozik ezen törekvés a németprónai posztógyárnál, mely nemcsak sima posztómezek gyártásával foglalkozik, hanem minden divatos és finom posztómezek gyártásában igen jelentékeny haladást tett, minek legjobb bizonyítékát az képezi, hogy a számos megbízás a gyártást már is arra indította, hogy Budapestben rakártálatpon s mely már tényleg meg is nyitottat.

* **Oblát Károly** könyvnyomdatulajdonos Zomborban kiadja. Krausz B. „**Szűlfőldiálmom**” első kiadása a földrajzban, Bács-Bodrogi megye leírásával a népiszkolák III. osztálya számára készített tankönyv. A kiadó minden négy példányra egy ingyen példányt ad a tanítóknak és ezen kívül még 15% árleengedésben is részesíti a tanítókat, 15 példánytól csak 2 ft 55 krt számít, míg egyes példány ára 25 kr. A közreadó iskolai évre való tekintettel föl hívjuk a tanítókat figyelmét ez előnyös ajánlatra.

* **A ki a jónak** tapasztalt, szilárd hitű, népies gyógyszerek használatát ellen harcoló, ezzel ugyan a kevésbé jómódú, a szegényebb néposztálynak nem tesz semmi jó szolgálatot. Minden korban, a meddig csak emlékeztünk élér, voltak oly gyógyszerek, a melyeket minden családban háziasítottak használtak. Az előhaladó tudományval ezek is mindinkább javultak, tökéletesedtek, s a pástör-ember koncessio, a javas asszony bájjátala s esoda cseppei helyét oly háziszerek foglalták el, melyeket szakértők kipróbáltak s ajánlottak. Ez áll főképp a közönség által már oly sok idő ekegelyt Brandt R. gyógyszerezés-féle svájci ladaesokra nézve. Legelső orvosi tekintélyek s szíjazai a gyakorlati orvosoknak ajánlották, mint leg kellemesebb, legbiztosabb s legártalmatlanabb hashajtó szert. Epp ezért semmiféle gúnoskodó nyilatkozatok által ne engedjék magunkat befolyásolhatni, hanem tegyünk kísérletet a svájci ladaesokkal, melyek dobozokint 70 kr. a gyógyszertárakban kaphatók, s az orvosok ítéletének igazat fogunk adni.

* Ezen ország nemzeti betegsége a rozsga emésztés; modern élet és modern faszók voltak e baj szülői, mely váratlanul lep meg bennünket. A beteg fájalmat érez a mellben és az oldalokban és néha a hátában. Levert álmosnak érez magát a beteg; szája rossz, különösen reggelente. Ragados nyálka borítja a fogakat. Az étvágy hiányos. Olyan érzése van, mintha gyomorban sulyos teher volna; Néha gyenge izgatottság éreztethető a gyomorizmusban, mely azonban fájólként által nem éreztethető. A szemek beszesek, a kezek s lábak hidegek s tapadó izgatottsággal bevonnak. Keves idő múlva köhögés kösönt be, eleintén szárazon, néhány hónap múlva azonban zölös színű köpölet össeköt. E közben a beteg levertnek érzé magát és az alvást sem tudt sem lát szük nyujtani. Havid idő múlva ideges izgatottság áll be és gonosz elerzések gyökkir. Szédülés és oly érzés fogja el ha hirtelen feláll, mintha forgogna vele minden. A bang eldugódnak. A tör száraz és időnként forró; a vér megürülődik és pang; a szívfőre sárga bevonatot nyer; a veséből több levesedik és sötét színű, állás után üledéket rakva le. Gyakran felhűven a bevert fájólként a gyomorból, majd savanyú majd édeses izzet; ez gyakran leves szivódások és fulladozás rohamoktól kísértetik, a látás gyengül s számos pontok látszanak a szem előtt lebegni, nagy levertség és rendkívüli gyengeség érzete jelenkezik. Ezen tünetek felváltva vannak jelen. Nem tudunk, ki ad monddik, hogy ez ország lakosságának közel fele szenved ezen betegség valamely fokozatában. A SCHAERER EXTRACT olykép hat az emésztő szervek betegsége anyára, hogy az általában a gyomorba jutott tápszert, oly anyagba mely képe a gyenge testnek táplálékot nyujtani, melynek következménye a jó egészség. Ezen szer hatása a eodával határos. — Millió és millió idegek adnak el évenként országunkban s a kedves eredményeket bizonyító halálos tanuszkodnak gyógyító erejétől. Százai a különböző nevű betegségeknek, erdeknek a rozsga emésztésből, és ha ezen egy baj elmutat a többi betegségek is elmutnek, mivel ezek csak a valódi betegség körüntelen, ennek gyöszere a schaker extract és seigel-ladaes. Ezzel a bizonyítványoknak kétségbevonhatatlan bizonyítást gyógyító hatással. Kapható minden gyógyszertárban. Egy üveg ára 1 ft 25 kr. — Egy doboz Seigel-ladaes 50 kr. Magyarországi fiáktár: Török József gyógyszertárban Budapest, Király-utca 12. s általa kapható Magyarországon minden gyógyszertárban Zomborban: Sauerborn Károly és Saly Antal gyógysz. uraknál.

Értéktörzsei hetilistája.

(A „Magyar Mercur” tudóstája.)

Az értéktörzsde a közelebbi mult héten is megtartotta szilárd irányzatát, a nélkül: hogy a forgalom élénkült volna. A spekulációt még mindig tartózkodó és erre tényleg oka is van, a mennyiben a bulgár kérdés legujabb alakulása ismét nagyban foglalkoztatja a politikai köröket. Az orosz kormány azon fáradozik, hogy a porta utján Ernoth tábornokot küldje Bulgáriába meghatalmazott kormányzóknak, de alig szenved kétséget, hogy a többi európai hatalmak Oroszországot ezen tervét megakadályozni és a bulgár kérdés megoldását tisztán a diplomáciai utra terelni fognak igyekezni. Az üzlet emellegre állandón szük keretben mozog és nagyobb élénkség az ősz elöt ugylátszik nem várható. Hitelrésztvények szilárdon tartották árfolyamukat, egyéb bankók körül magyar kereskedelmi bank emelkedett tetemesen, járdások változtalának. Befektetési értékekben esékly üzlet. A helyi piacon közúti vasúti résztvények és egyes malmok voltak keresettek. Vasúti résztvények a kivételi kilátások csökkenése miatt nyomottak. A sorsjegy piacon áremelkedés állott be és különösen olasz vörös keresztorszjegyek tetemesen emelkedtek. A valuta kevéssel drágult. — Értékpapír- és sorsjegybirtokosoknak kétséggegel szolgál felvilágosítással szakba vágó kérdésekbén a „Magyar Mercur” kiadóhivatala Budapestben, hatvani-utca 17. számn.

Irodalom.

— A „Segítség” emlékalbum augusztus 20-ikára készült el s első példányai a szent-istván-napi népnempen becsajátattak forgalomba; a díszes mű nagy írvet alakban jelent meg, összesen 44 oldalra terjedő tartalommal, melyet a színes kemény boríték 4 oldalra 48 lapra egészít ki; a 3 frtos példányokhoz ezenkívül 4 oldalra terjedő zenemű-melléklet van csatolva. Az irodalmi közreműködők száma összesen 148-ra megy, a kik közül 45-en adtak verses és 103-an prózai dolgozatot. A rajzok száma több mint 80-ra terjed, 75 művészi munkája.

Az albumot Ruólf trónörökös. „Eperjes-Nagy-Károly-Toroczkó” című közleménye nyitja meg, mely facsimilében van adva, egy lapon Stefánia főhercegnő rajzavál, melyeket a Roskoviek igazán által készített szép keretrajzok vesznek körül. A következő lapon József főherceg buzdió szavait találjuk: „Néhány öszinte szó nagybirtokosainkhoz” — vezérezők a túlzotts szervezése ügyében. Ezt követi Koburg Fölper herceg két eke: „Egy szerencsés — és egy szerencsétlen vadászati nap”, két érdekes leírás, két érdekes vadászatról.

Az emlékalbum továbbá még a következőktől tartalmaz prózai dolgozatokat:

B. Bajza Lenke („A részvét virága” czimmel), Balázs Sándor („Holnap” című beszély), Berzevicsy Albert (Az eperjesi „Szűchenyi-körrel”), Duka Tivadar („Ex oriente lux”), Eötvös Károly („Segítség” cz. Deák Ferencz-adomán), Fraknói Vilmos („I. Miksa esaszár és a magyar korona”) Hevesi Lajos („Az élet ösztöne”) Irányi Dániel („Bucsuozón az eperjesi kollegiumtól 1840-ben), Jókai Mór („Mátyás király forrása” történeti beszély) Király Pál („A bolond ur” czimmel), Lukács Béla („Toroczkó”), Molnár Antal

(„Az erdélyi nemzeti fejedelemiség bölcsőjénél”), Pulszki Ferencz („Az eperjesi kollegium”), Rónai Jácint („Töröck naplójából. Kőrönyi Frigyes leveleivel”), Szádeczki Lajos („Tűz-víz közt”) Székely József („Székelykő”), Szendrői János („Multak emléke”), Szilágyi Sándor („Visszaemlékezés”), gr. Teleki Sándor („Emlékezés Garibaldijadárától”), Trefort Agoston („Vezéreszemek”), Vágó Pál („A népfelkelő önértése”), Wohl Janka és Stephanie („Tűz és víz”), gr. Zichy Jenő („Level Jókai Mórhoz”).

Költevényeket következők adtak: Arany Laszló (Arany Jánosnak „A földregész” című kiadalan költeményénél), Abrányi Emil („Irgalom” czimmel) Baksvay Sándor, dr. Barna Ignác, dr. Barsi József, Bartók Lajos („A gyönyörnek vagy te kelyhe”) czimmel), Brassai Sámuel, Dalmadi Győző („Szép családi élet”), Déczy Lajos („Tűz”, Schiller „Harang-énekéből”), Domotör Pál, Endrődy Sándor, Erdélyi Béla, Erdőli Béla, Erdőli Dániel, Fölper István („A kis esiga”), Gyulai Pál, Hegedűs István („A részvét”) Ivanovits József (Belgrádból küldött szerbül fordított verset), Jakab Odón („Fényhógrár”), Kacziány Géza, Kiss József, Latkóczy Mihály, Léva József („Röpké muzsa” czimmel), Majthényi Flóra (Spanyolországi utjából. Sevillából küldött emlékszeret), Mátyray Lajos, Mezei Ernő, Pajor István, Pásztori (dr. Plathly Adorján) („Vigasztaló”), Reviczky Gyula, Rudnyánszky Gyula („Segítség”), Simai János, Sipos Soma, Sturm Albert, Szabó Endre, Szász Béla („A három angyal”) Szász Gerő („A megváltó”), Szász Károly, P. Szatmáry Károly, („Egy szikra”), Szontagh Pál („Papir kör” című epigramm), Tóth Lőrinc („Vigasz”), Vajda János („Si du facient” czimmel), Vargha Gyula („Kishitűsek” czimmel), Várdai Antal („Eg. föld”), Zichy Antal („Csapások”), gr. Zichy Géza („A halál angyala” czimmel).

A fejedelmi hölgyek rajzi nyitják meg a albumnak oly változatos és gazdag illusztrációját. Stefánia trónörökös főhercegnő művészi kivitelű rajza: „Keleti város tengerpartján részletekkel.” Klótdli főhercegnő (József főhercegnő) rajza: szép pálmacsoportot tüntet elő, alatta anya és kis leányka. „Magyar pálmák alatt” ez a kép emel a főhercegnő pálmaház egyik érdekes részletét mutatja meg. Margit főhercegnő a fumei benyomásokból merített kép tárgyát: egy fumei bárkát vetett papíra, egész könyvedén a bárka körül ropósok sárvállyakkal. Ezt Morelli metszette fába. Mária Dorothea főhercegnő kárpáti rajzalbumának egyik lapját engedte át: „Az első zergő”. Fialti ur vadász tőr háza a berzes uton, utána egy tölgy üveg vízi az elejét zergőt. Koburg Lujza főhercegnő a poliorrelli kastélyt rajzolta le, szép alaku fák közt és igen jártas rajzóval.

Zichy Mihály allegorikus képe: „Eperjes-Nagy-Károly-Toroczkó”, e nagy művészi egyik legszép alkotása, az ő bijos női alakjaival. A három szerencsétlen várost egy nagy ábrázolja, kik a füstölő romokon ülnek, egymásra borulva, egymást olvda háttérben füstföld, lobogó láng, égő gerendák s a füstgomoly közt száll a részvét alaku kiterjesztve szárnyait és karját a szerencsétlenek fölött. Majd Benczur Gyulától találhatjuk érteles rajzban („A vészharangot”, Munkácsy Mihálytól tollrajzot („Reggeli”) Jégéti Antaltól jurasemlői tájnézetet. Nincs az albumnak egyetlen lapja sem rajzok nélkül. Némely lapon kisebb rajzokból egy-egy kis gyűjtemény talált helyet. Minden kép közvetlen mása az eredetien mert vagy fénynyomat (autótypia) vagy cizinkográfia s vonásról vonásra adja a művészi rajzát.

Igy a közönség ez albumban hazai művészeink legdobjóbbjól egész rajzgyűjtemény birtokába jut. Vázlatok mellett gondosabban dolgozott képek. Egy-egy könnyen oda vetett alak után jellemzetes és gondallal készült szöveg-illusztrációk; majd genreképek, népies alakok, tanulmányok.

A „Segítség” emlékalbum négyféle kiadásban jelenik meg, m. e. egy, három, tíz és száz forintos kiadásban, már elseje — a legolcsóbb — az egy forintos is esinosan van kiállítva, s díszes borítékban 44 nagy oldalra terjedő s több mint 80 képpel illusztrált tartalmával árához képest annyit nyújt, hogy hasonló díszes illusztrált fizetést a külföldi nagy irodalmakban is csak kétféle három ékoron lehet megszerezni. A drágább példányok fokozott díszessé vannak kiállítva és külön művészi mellékletekkel vannak ellátva.

A „Segítség” emlékalbum első kiadásának egy és három forintos példányai a szent-istván-napi népnempen, aug. 20-án becsajátattak forgalomba s ugyanekkor kezdődött vette a példányokhoz az előfizetők részére való s szüküldeés abban a sorrendben, melyben az előfizetők beérkeztek. A tömeges szüküldeés napok lesznek szükségsek s mivel a gyűjtő iroknak egy része még nem érkezett vissza; s a szerkesztőség elhatározta, hogy az előfizetési határidőt szeptember 15-ig meghosszabbítja.

— Megjelent az „Olvasó kör” szépirodalmi regény folyóirat, a „Gályarab menyasszonya” e történeti regénynek 25-ik füzet. Előfizethető a folyóiratra Filop (György szerkesztőnél) (Budapest, Ferencz József rakpart 16.) Előfizetési feltételek: Nyogvedésre 6 füzet) 1 ft 50 kr. Egy füzet 25 kr. Megjelenik havonként 2-szer 1-én és 15-én.

NOVELLATÁR.

Schlemihl Péter csudalatos története.

Írta: Chamisso. — Fordította: Révész Ernő.

(Folytatás.)

Ettől is megszabadulhat.

De csak sok ember lett is a környéken én általam semmiházivá!

A külső pompa és fényezés mellett a négy fal között nagyon egyszerűen, magamba vonultam áltem. Nagy volt ott az óvatosság; Gergelyen kívül semmi szin alatt se jehetett be senki se lakozóházamba. Amíg a nap fönt járt az égen, vele együtt voltam ott bezárkózva és aki kérdésködött, annyit tudott meg, hogy: a gróf dolgozik kabinetjében. Ezzel a dolgommal jutottak össekötöztetésbe azok a futárok, a kik minduntalan jöttek-mentek aprólékos holmikkal. — Társaságot csak este fogadtam vagy a fák alatt vagy a Gergely utasítása szerint egészen és gazdagon kivilágított termemben. Ha mikor eltávoztam hazulról, csak is az erdőz lakába mentem annak az egynek a kedvéért — mert ami életem volt, a szerelem tette azt.

En édes Chamisso, te tudom, el nem felejtetted még, hogy micsoda az a szerelem! Ebben a történetben is sok mindent hagyok el, amit te majd kipótolhatsz.

Mina szeretetreméltó, jó, kedves lányka volt. En minden gondolatát a magam számára foglaltam le és ő ártatlanságában azt se tudta, hogy mi által bilinesel magához s szerelmemet sziesz szívének teljes erejéből viszonozta.

Szerelme olyan volt akár csak egy hitves: önfeláldozó, öz-

latlanul azé, aki drágább a saját életénél, szóval szerelem valódi szerelem volt.

En pedig — oh, mily szörnyű napok! szörnyűek s mégis visszaidézném őket — én pedig hányszor sirtam ki magamat Gergely karjai közt, mikor elcsúszott az első napok múlóra: árnyékaltan ember létemre alváló önzéssel esaltam, sikkasztottam magamhoz ezt az angyalt! Ilyen perczekben elhatároztam, hogy magam leplezem le magamat; ilyenkor szentül megfogadtam, hogy ölméneklök tőle: aztán újból megeredtek könnyeim és azon tanakodtam Gergellyel, hogy látogathatnám meg lánykámot újból.

Máskor meg azt próbáltam magammal elhitetni, hogy nagy okom van a szürkekabátos ismeretlenek a látogathatásól minden jót remélni és keserű könnyeket hullatgam, ha ez az elhittetés nem akart sikerülni. Kiszánítottam még a napját is, amelyre ígérte, hogy megjelen; azt mondta, hogy egy estendő várják ki és én bízgam szavában.

A szőlők tisztelretémelő jó öreg emberek voltak s nagyon szerették egyetlen gyermeküket. Szerelmüket csak akkor vették észre, mikor már jól elhaltalmasodott és ők azt se igen tudták, hogy minő képpel fogadják az egészet.

Még álmodni se álmokat felőle, hogy Péter gróf az ő lányukra veti szemét: és ime az szeret is, szeretetik is. — A mamának elég hiúsága volt hozzá, hogy házasságra gondoljon és hogy azt előltsége, az apa ellenben az ő józan észével mindjárt belátta, hogy ilyen vérmes menyéről szó se lehet.

Hancum azért mind a ketten egyformán meg voltak győződve szerelmem tisztaságáról, — és nem tettek egyebet, mint hogy imádkoztak leányukért.

Epen a kezem ügyébe akadt egy levele Minának ebből az időből. Igen, igen, ezek az ő vonásai!

Halljad csak:

„Gyöngye, együgyű leány vagyok, aki szinte elhittem magammal, hogy mert én oly igen, igen szeretem őt, az en szeretemem sem fog engemet, szegény lányt megszomorítani.

Ah, te oly jó, oly kimondhatatlanul jó vagy: de félre ne érts! Ne áldoz értelem föl semmit, istenen, én meggyűlölném magamat miatta. — Te engem végtelen boldogga tétél, avval, hogy megtanítottál rá tégéd szeretni. — Hagyj el engemet! Hiszen jól tudja azt a sors, hogy Péter gróf nem az enyém, hogy ő az emberisége.”

Büszkölködni fogok magamban ha fülembé jut a te hied: ezt ő eslekedte, ezt is ő, ezt ő hajította végre, itt is istenítették, ott is istenítették! — Lásd ha mindez eszembe jut, szinte haragszom rád, hogy egy egyszerű leány el tudta veled felejtetni magasztos hivatásodat.

Hagyj el engem! Különbem még boldogtalanná tesz az a tudat; engemet, akit szerelmem már a földön üdvözített.

Nem füztem-e vajjon egy olajágat, egy rózsabimbót életedbe, mint abba a koszoruba is, amelyet átnyújtottam?

Szívembe vagy zárva, én szerelmem, el nem távozhatsz — meghalok, meghalok, de boldogam.”

Elképzehető, hogy ezen szó keblemet megreangolták. Elmondtam neki, hogy nem vagyok az, aminek tartanak; én csak gazdag, de végtelen nyomorult egy ember vagyok.

Hogy el vagyok átkozva és csak az átok az egyetlen titok miközött; de nem marad mindvégig, mert reményem van rá, hogy föl leszek oldva alula.

Csak az mérgezi meg életemet, hogy őt is magammal ránt-hatom a kárhözath, őt, életemnek egyetlen fényágyarát, egyetlen boldogságát, lelké — mindenét. Ekkor megeredtek a könnyei az én szerencsétlenségem fölött. Ah, olyan édes, olyan jószágos teremtes volt! Boldognak érezte volna magát, ha életét adhatta volna eserebe egyetlen kérevesepemért.

Hancum azért mégse tudta kimagyarázni magának szavaimat; azt hitte, valami fejedelmek vagyok, akik talán egyházi átok ért és a szerelme fantáziájával helyezett engem a legelsőbb eslekedetek szereplőjé közé.

Egy napon így szóltam hozzá: „Minám, a jövő hó utolsó napja forduló lehet az én életemben; — ha nem lesz az, akkor meg kell halnom, mert tégéd boldogtalanná tenni nem akarlak.”

(Folyt. köv.)

NYILTÉR.)*

Fekete satin mervilleux (egész selyem) 1 frt 15 krtól méterenként egész 6 frt 45 krt (különböző minőségben) székold egyen ruhákban s egész darabokban vámtmentesen házhoz szállítva Henneberg G. selyemgyár-aktára (cs. és kir. udv. szállító) Zürich. Minták postafordulattal. Levelek 10 krral bér-

* E rovat alatt közlötöktér nem vállal felelősséget a szerk.

Felolós szerkesztő és kiadó-laptulajdonos:

DR. MOLNÁR GYULA.

HIRDETÉSEK.

Egy jó házból való

Fiú Engel Adolf

fűszer- és rövidáru-üzletében

ZOMBORBAN,

azonnal felvétetik.

Legolesőbb
butor bevásárlási-
FORRÁS

Basa-utca, az áll. gymnasiummal szemben.

RAKTÁRON TARTOK:
több rendbeli
háló-, ebédlo-
és
szalon-berendezéseket

a legegyszerűbbtől, egész a legdúsbáni kivitelig.

Elárusítok:

2 szekrényt, fényezett díófa —	34	frttól feljebb
2 ágy —	25	" "
1 finom kanapé-asztal —	11	" "
1 pamlag 4 székkal —	44	" "
1 pamlag 2 nagy és 4 kis fúttel —	80	" "
1 kényelmes díván —	8	" "

Egy teljes ágyberendezés 1 darabban finom tollakkal ellátva és párnázva 12 frt.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve maradtam teljes szívtellett

Adler A.,
kárpitos és díszítő.

820. szám.
1887.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a zombori tekintetes királyi járásbíróóság 2064/1887. számú végzése által a cservenka ó- és új-szávaci takarékpénztár javára Löwinger Regina és Antal keryaján lakosok ellen 329 frt 91 kr. tőke, ennek 1887 év január hó 3. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 44 frt 90 kr. perköltségek követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 432 frtra becsült ingatlanok, képek, tükrök és egy vastengelyű kocsiból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak. Mely árverésnek a 2426 sz. kiküldött rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Keryaján alpercek lakásán leendő eszközökre 1887-ik év szeptember hó 8-ik napján délelőtt 8 óraja határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladtni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1887. évi augusztus hó 22.

Cservenka Lajos,
kir. bírósági végrehajtó.

Felhivás.

Bezdánban 40,000 frt alaptőkével (felosztva 400 drb 100 frtos bemutatóra szóló részvényre) takarékpénztár van alakulóban, melyre alulírottak, mint alapítók, az alaptőke fele részét vagyis 20,000 frtot immár jegyezték és így a másik fele rész vagyis 20,000 frt ezenel nyilvános aláírás alá becsatlatják.

Aláírást elfogad Zomborban: **Henneberg Sándor** ügyvéd, Bezdánban: **Ácsy János** vaskereskedő.

A részvény aláírás a kereskedelmi törvény 151. §-a értelmében személyesen vagy meghatalmazott által is eszközölhető. Az aláírást gyűjtő, a 10% beklődése mellett levélben részvény aláírásra szintén felhatalmazható.

Az aláírás alkalmával részvényenként 10 frt biztosítéki összeg teendő le.

Az aláírási biztosítéki összeg a kereskedelmi törvény 154. §-a értelmében az aláírás záridejétől számítandó két hó lefolyása alatt egybehívandó alakuló közgyűlés alkalmával, tekintettel a kereskedelmi törvény 159. §-ára, a részvények névértéknek 30%-ra, az az 30 frtra kiegészítendő, a további 70% lefizetésére nézve az alakuló közgyűlés hoz határozatot.

Aláírást zártól **1887. szeptember hó 30-ika.** Tölgyvizes esztén aránylagos lezárlásnak lesz helye, de csak a nyilvános aláírásra becsatolt 200 drb részvényre nézve. 3-3

Bezdánban, 1887. augusztus hó 16-án.

Schwell Titusz, Henneberg Sándor, Tavasy Lajos.

Ó Felsége
által
kitüntetve

Kéretik
az
egyedül helyes
elnevezést

6 arany-
és érdem-érem.
Székküldés 1886-ben
1 millió palack.

FERENCZ JÓZSEF
KESERŰVIZ

használni.
Raktárak mindenütt.
A székküldési igazgatóság:
Budapestén.

Kis adagban
hatásos, nem
kelletlen ízű.
Dr. Korányi, tan.

Hatásosabb
mint a többi
budai vízek.
Dr. Gebhardt, tan.

Kapható Zomborban: Falcione G., Weidinger S. és Zs., Sztrilich Zsigmond, Engel A. és Nikólltis István uraknál. 2-6

Előkeli orvosi tekintélyek u. m.

dr. Korányi tr. kir. tanácsos, dr. Kézmárcsy tr., dr. Kélli, dr. Schwimmer tr., dr. Stiller tr., dr. Müller Kálmán egyetemi tr., dr. Grosz Sándor megyei t. főorvos, dr. Keinitz, dr. Herman S. főorvos stb. Budapestén; dr. Kállay Adolf rendelő-orvos Karlsbadban; dr. Braun tr. udvari tanácsos, dr. Rokitsansky tr. kormánytanácsos, dr. Schnitzler tr., dr. Oser tr., dr. Winteritz tr., dr. Herz egyetemi tr., dr. Rott tr., dr. Marenzeller, Eulenthal dr. Kautz, dr. Gold udv. orvos, stb. stb. ittele folytán

(HYGIEA-SPRUDEL)
KORONA-
FORRÁS.

Radkersburg mellett Steierországban.
Legjelesebb, legtisztább égvényes savanyúvíz.

a HYGIEA-Sprudel nemesak a legkifűnűbb, legkelleme-
sebb izli és legégszesebb ital, hanem egyszerű-
mind az emésztési, lélegzési és vizeleti szervezete-
k bajában 3-5

elsőrendű gyógyvíz.
Borral vegyítve kitűnő.
A forrás termény egyedüli elárúsítója:

Mautner Adolf,
BUDAPEST, Arany János-utca 25. szám.
Legjobb óvszer a kolera ellen.

Főraktár Zomborban:
Weidinger S. és Zs. kereskedésében.

Magyar ipar.

A német-prónai posztó-gyár
részvény-társaság

ajánlja mindenemű saját gyártmányu a gyapju-
szövő iparba vágó készítményeit, u. m. Legújabb
dívat-kelméket, posztó, tiffli, peruvien, doskin, trikó és különféle kabát-
szöveteket, kamgarn, loden, azur és
halina-posztókat, kizárólagosan tiszta gyap-
juból és valódi színekből. Továbbá ágy- és ló-
takarókat, mindenemű pokróczokat stb.
Megrendelések a képviselőséghez intézendők következő
ezim alatt:

A német-prónai posztógyár
1-10
minta-raktára

Budapest, Muzeum-körút 10. szám.

Ugyanitt raktáron lévő áruinkat kicsinyben
is gyári árákon árusítjuk.

Kívánatra mintákat bérmentve küldünk.

Magyar ipar.

Zenemű-kölesöntár!

Uj!! **Uj!!**

Zenemű-kölesöntár.
Zenekedvelők figyelmébe.

T. cz.

Alulírott bátorodom a tisztelt zenekedvelők becses tudomására hozni, hogy több helybeli és vidéki zeneked-
velő felszólításának engedve, elhatároztam magam egy,
a mai kor igényeinek megfelelő

zenemű-kölesöntárt

üzleti helyiségben f. é. szeptember hóban felállítani.
Ezen kölesöntár az összes eddig megjelent és még
megjelenendő, a zeneműdolom minden ágát képviselő mű-
veket fogja tartalmazni u. m.: Klasszikusok, operák, ope-
rettek, salons- és tánczene, valamint magyar és német
népdalokat zongorára és hegedőre. — Hogy fentemlített
vállalatomat minél előbb a t. cz. közönség rendelkezé-
sére bocsátassam, s mintán az ilyenmű vállalat tetemes
költséggel van összekötve, ezen, főkép a t. zenekedvelők
kényelmére életbe léptetendő intézmény csupán tömeges
előjegyzés útján érhető el, azon alázatos kérelemmel
fordulok a n. é. közönséghez, hogy ebbeli törekvésemet
üzletben fekvő iv. minél tömegesebb aláírásával támog-
gatni kegyeskedjék.

Bővebb felvilágosítással a legnagyobb készséggel
szolgálok.
Mely tisztelettel
Hecht Márkné,
könyv- és zenemű-kereskedése
Zomborban, Basa-utca.

Zenemű-kölesöntár!

Ganz és Társa,
vasöntő és gépgyár részvénytársaság
BUDAPESTEN.

Azon óriási előnyökkel szemben, melyekkel a nagyobb malmok bírnak, a kisebb malmokra nézve életkérdéssé vált már berendezésüket tökéletesíteni, a mi egyrészt hengerekkel felállításuk által melyek kevesebb erővel sokkal jobb munkát végeznek és más részt jól szerkezett turbinák felállításuk által elérhető a létező vízi erőt jobban kihasználják mint a vízi kerekék.

Ezen különlegességeinken kívül ajánlunk villanyos világítási berendezésekre gyárak és egész városok számára.

Tisztelettel
Ganz és Társa,
vasöntő és gépgyár részvénytársaság
BUDAN.

Arad-Szt.-Márton, 1887. május 22.

Ganz és társa uraknak, Budapestén.

Van szerencsénk értesíteni, miszerint az Önöknel vett simán örlő 22. számú hengerekkel már régóta dolgozunk, annak működésével minden tekintetben megelégedve vagyunk s azt mondhatjuk, hogy kifűnően működik, a mi igazán nagy ritkaság. — Kérnénk számunkra továbbá küldeni, stb. Kitűnő tisztelettel
Josef Frűsch & Cie.

Buttendorf, november 15.

T. cz. **Ganz és társa uraknak, Budapestén.**

E hó 11-én kelt becses kérdőzökódése örömmre szolgált és tudósíthatom, hogy a darahengerral teljesen meg vagyok elégedve, nemesak mennyiség és minőség, hanem az erőfűjtéssel, és szemben a kövel való őrléssel. Csak egy patakforrás áll rendelkezésemre s már régóta szándékoztam, egy hengerezéket venni, de senki sem tanácsolta azt nekem, kivált a Kamp folyón létező nagy malmok, melyek már hengereket bírnak, ezen szándékomról lebeszélni iparkodtak, mert állítólag oly csekély vízerővel lehetetlen egy hengert mozgatni, míg végre List József ur és fia Mannigfalból (u. p. Gars.) kik már három munkát által készített hengerek bírnak, engem felbátorítottak. List József ur sok rozost őrlő számomra és már a henger első munkájából látható az előny a henger és a francia köveken munka közt, még a buzalszűn is, melyet tőle vásárolk. List urnak nagy hálaival tartozom és szívesen ajánlom bárkinek hengerezékeit, melyek egyedül alkalmasak úgy kis, mint nagyobb malmok számára.

Sok kisebb és nagyobb malomtulajdonos eljön hozzám, hogy hengerezékeket megtekintésék és mindnyájan esodálkznak annak mennyisége és minősége, de legkívűnőbb oly csekély erőfűjtés igénybe vétele felett, mely őrök nekik — mint mondták — már a korpa őrlésére kell kifűjtenők. Dara lisztet csak keveset kapok, annál több derezát, finom és öreg darát. Köveken őrlésnek sok daralásért, többnyire 4-es, ritkán 3-as számút kaptam, most már az első jártnál a hengeren 2-ik számút készíték.

List ur nekem kifűjraton előállított 1, 2, 3, 4-es mintákat küldött s mindenben betanított. Még egyszer ki kell jelenítenem, hogy hengerei felett csak a legjobb bizonyítványt állíthatok ki. Kitűnő tisztelettel
Heinrich Gruber, mű- és henger-malomtulajdonos Buttendorfban.